

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 lipca 2026 r.

Pozycja 63

POSTANOWIENIE z dnia 14 stycznia 2026 r. Sygn. akt Ts 101/24*

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Zielonacki – przewodniczący
Justyn Piskorski – sprawozdawca
Jakub Stelina,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 5 grudnia 2024 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.J.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 maja 2024 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił o stwierdzenie, że: 1) art. 61 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) jest niezgodny z art. 79 ust. 1; art. 79 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 4; art. 79 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 1 i 2; art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; 2) art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK jest niezgodny z art. 79 ust. 1; art. 79 ust. 1 w związku z art. 2; art. 79 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 79 ust. 1; art. 45 ust. 1 Konstytucji; 3) art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK jest niezgodny z art. 79 ust. 1, art. 79 ust. 1 w związku z art. 2; art. 79 ust. 1 w związku z art. 7; art. 79 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1; art. 45 ust. 1 w związku z art. 79 ust. 1; art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarżący zarzucił, że art. 61 ust. 1 i 4 u.o.t.p.TK narusza prawo do „właściwego [s]ądu, którego skład jednoznacznie określa [a]rt. 190 ust. 5 Konstytucji”. Podkreślił, że wska-

* Postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej zostało opublikowane w OTK ZU B/2025, poz. 139.

zany przepis ustawy zasadniczej odnosi się do „wszelkich” orzeczeń i nie wprowadza żadnych wyjątków.

Zakwestionowany w skardze art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK, rozumiany przez Trybunał „jako ograniczając[y] prawo do skargi konstytucyjnej wyłącznie do powołania w skardze zarzutów niezgodności zaskarżonego przepis[u] tylko i wyłącznie do wzorców wymienionych w Rozdziale II Konstytucji”, zdaniem skarżącego narusza istotę skargi konstytucyjnej. Nie przewiduje bowiem możliwości wskazania jako wzorce kontroli np. art. 2 i art. 7 Konstytucji oraz norm prawa Unii Europejskiej. W ten sposób prawo do merytorycznego rozpoznania skargi staje się – jego zdaniem – prawem fasadowym, a procedura jej rozpoznania – niezrételna.

Zaskarżonemu art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK skarżący zarzucił natomiast naruszenie zasady demokratycznego państwa prawnego, a także prawa do skargi konstytucyjnej i rzetelnego sądu przez to, że pojęcie dokumentu ogranicza wyłącznie do „konwencyonalne[j] formy dokumentu «na papierze» zawierającego podpis własnoręczny wystawcy dokumentu”.

Postanowieniem z 5 grudnia 2024 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 18 grudnia 2024 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. W odniesieniu do zarzutów sformułowanych pod adresem art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK Trybunał zwrócił uwagę na to, że ograniczenie podstaw skargi wyłącznie do postanowień Konstytucji, i to tylko tych, które są dla skarżącego źródłem przysługujących mu wolności lub praw, wynika wprost z ustawy zasadniczej. Zgodnie bowiem z jej art. 79 ust. 1 skargę konstytucyjną może wnieść każdy, czyje „konstytucyjne” wolności lub prawa zostały naruszone. Zakwestionowany w skardze art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK powtarza *in extenso* powyższe sformułowanie. Ograniczenie podstaw skargi do wszelkich wolności lub praw pod warunkiem, że mają one swoje źródło w Konstytucji (wyjątki stanowią prawo azylu i status uchodźcy – art. 56 Konstytucji), wynika więc bezpośrednio z treści wskazanych aktów normatywnych, a nie jednolitej i trwałej wykładni zaskarżonego przepisu, dokonywanej przez Trybunał na etapie wstępnej kontroli skargi. W związku z tym Trybunał stwierdził, że skoro zakwestionowany art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK jest zbieżny z treścią Konstytucji, to zarzuty sformułowane w skardze są oczywiście bezzasadne.

Za oczywiście bezzasadne Trybunał uznał także zarzuty niekonstytucyjności art. 61 ust. 1 i 4 u.o.t.p.TK, a ponadto wskazał, że przepis ten nie był podstawą orzekania przez Trybunał w składzie jednego sędziego. Trybunał zauważył, że powyższy przepis zobowiązuje Prezesa Trybunału Konstytucyjnego do przekazania skargi wyznaczonemu sędziemu w celu jej wstępnego rozpoznania na posiedzeniu niejawnym. Ustęp 4 określa natomiast sytuacje, w których Trybunał w składzie jednego sędziego wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu. Podstawą orzekania przez Trybunał w składzie, który – jak zarzucił skarżący – narusza postanowienia Konstytucji, w tym w szczególności jej art. 190 ust. 5, był art. 37 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK. W związku z tym, jak zauważył Trybunał, zakwestionowany w skardze art. 61 ust. 1 i 4 u.o.t.p.TK, będący wprawdzie podstawą procedowania skargi, nie jest źródłem naruszenia postanowień Konstytucji, w szczególności jej art. 190 ust. 5, stwierdzającego, że orzeczenia Trybunału zapadają większością głosów. Sformułowany w skardze zarzut niezgodności zaskarżonego przepisu z art. 190 ust. 5 Konstytucji opiera się ponadto na niewłaściwym rozumieniu zakresu zastosowania zasady orzekania przez Trybunał większością głosów. Wskazany przepis ustawy zasadniczej dotyczy orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego wydawanych już w toku merytorycznej kontroli konstytucyjności norm prawnych. Świadczy o tym choćby jego umiejscowienie w systematyce art. 190 Konstytucji, bezpośrednio po unormowaniach dotyczących charakteru prawnego, ogłaszania i skutków orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego (art. 190 ust. 1-4 Konstytucji). Tym samym należy przyjąć, że poza zakresem zastosowania art. 190 ust. 5 Konstytucji pozostają rozstrzygnięcia podejmowane przez Trybunał na etapie wstępnej kontroli skargi konstytucyjnej, przesądzającej

dopiero o dopuszczalności poddania kontroli merytorycznej unormowań zakwestionowanych przez skarżącego.

W odniesieniu natomiast do zarzutów postawionych pod adresem art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK Trybunał zwrócił uwagę na to, że przepis ten zobowiązuje skarżącego do udokumentowania daty doręczenia mu ostatecznego orzeczenia, ale w żaden sposób nie definiuje pojęcia „dokumentu”. Nie definiuje go także dotychczasowe orzecznictwo Trybunału. Trybunał zauważył, że w sprawie, w związku z którą zostało zainicjowane niniejsze postępowanie, odmówił nadania dalszego biegu skardze nie dlatego, że przedłożony dokument nie miał konkretnej formy, ale dlatego, że nie uwiarygadniał daty doręczenia ostatecznego orzeczenia. W związku z tym Trybunał stwierdził, że w tym zakresie skarga nie spełnia warunku wynikającego z art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK.

W zażaleniu złożonym 27 grudnia 2024 r. (data nadania) skarżący zakwestionował postanowienie Trybunału w całości. Wniósł o uwzględnienie środka odwoławczego i skierowanie skargi do merytorycznego rozpoznania. Zwrócił uwagę na to, że w sprawie, w związku z którą zainicjował postępowanie, Trybunał uznał dowód doręczenia orzeczenia (tj. wydruk z monitoringu Poczty Polskiej) za niewiarygodny tylko dlatego, że nie był on podpisany przez osobę, która go wydrukowała. Z tego względu zarzuty sformułowane pod adresem art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK są według skarżącego zasadne. Ponadto, zdaniem skarżącego, wbrew temu co przyjął Trybunał, zasadne są także zarzuty odnoszące się do pozostałych zakwestionowanych w skardze przepisów. W zakresie, w jakim skarga dotyczy niezgodności z Konstytucją art. 61 ust. 1 i 4 u.o.t.p.TK, skarżący w zasadzie powtórzył wywody w niej sformułowane, kilkakrotnie błędnie powołując się na art. 190 ust. 4, a nie art. 190 ust. 5 Konstytucji. Z kolei w zakresie, w jakim zarzuty skargi odnoszą się do art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK skarżący podniósł, że wymogiem skargi jest wskazanie, a nie wykazanie, które konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone. Przedstawił także wywód mający dowiedzieć, że intencją ustrojodawcy było stworzenie warunków zakwestionowania każdego przepisu prawa krajowego, międzynarodowego lub unijnego, naruszającego „w jakikolwiek” sposób „dowolny” przepis Konstytucji, o ile skutkiem jego naruszenia jest „powstanie stanu w którym konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał stwierdza, że postanowienie z 5 grudnia 2024 r. jest prawidłowe, natomiast zarzuty postawione w zażaleniu nie podważają wskazanych w nim podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Zarzuty sformułowane w złożonym środku odwoławczym odnoszą się *de facto* do postanowień Trybunału z 22 września 2023 r. i 25 kwietnia 2024 r. (sygn. Ts 123/20), tj. orzeczeń, które dla skarżącego stanowiły asumpt do wniesienia przez niego skargi do Trybunału. To bowiem w tych judykatach, a nie w postanowieniu z 5 grudnia 2024 r. Trybunał uznał, że skarżący nie wskazał naruszonych wolności lub praw i nie powołał argumentów mających świadczyć o niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazanymi przepisami ustawy za-

sadniczej oraz że nie usunął braku formalnego skargi, ponieważ nie udokumentował daty doręczenia mu ostatecznego orzeczenia. Postanowienie Trybunału z 5 grudnia 2024 r. stwierdza m.in. oczywistą bezzasadność zarzutów postawionych w skardze, której przedmiotem są przepisy stanowiące podstawę prawną orzeczeń wydanych w sprawie o sygn. Ts 123/20.

3. Trybunał stwierdza ponadto, że w złożonym środku odwoławczym skarżący nie uwzględnił argumentów przedstawionych przez Trybunał w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

Skarżący nie wziął pod uwagę tego, że w sprawie o sygn. Ts 123/20 podstawą odmowy nadania skardze dalszego biegu z powodu nieusunięcia jej braku formalnego (nieudokumentowania daty doręczenia ostatecznego orzeczenia) było to, że przedłożony przez niego dokument nie identyfikował sprawy, w związku z którą został sporządzony (nie wskazywał sygnatury), a nie to, że nie miał konkretnej formy.

Skarżący zignorował także podniesioną w zaskarżonym postanowieniu kwestię podstawy prawnej orzekania przez Trybunał na etapie wstępnego rozpoznania skargi w składzie jednego sędziego. W tym zakresie w żaden sposób nie odniósł się do argumentów Trybunału uzasadniających odmowę nadania skardze dalszego biegu z powodu oczywistej bezzasadności sformułowanych w niej zarzutów.

Mając powyższe na względzie Trybunał Konstytucyjny nie uwzględnił zażalenia.